

Leto II.

Izhaja vsakega 1. in 15. v mesecu. Letna naročnina 25 Din, za inozemstvo 40 Din.

NA MEJAH

Štev. 10.

Ček. račun št. 12.886
Telefon Jesenice 625
Uprava in uredništvo:
Jesenice, Krekov dom

LIST ZA GOSPODARSTVO, PROSVETO IN KULTURO

Jesenice, 15. maja 1937

Ven iz okovov v sončno bodočnost!

Kadarkoli presojamo življenje, tičimo vsi ne samo do gležnjev, ampak do vratu v navadah in oblikah, ki s stvarnostjo in z življenjem nimajo nobenega stika več in zato zanj tudi nobene vrednosti. Svoj del priklepamo na miselnost, ki je že zapadla propadu, in ga oblačimo v forme, ki niso zmožne, da bi življenje sodobnosti količkaj usmerjale. Nič ne vemo, da moramo novo vino vlivati v nove mehove, da ga stari ne drže več. Zato nas časi prehitevajo zaradi naše zaostalosti. Treba je samo, da se za hip ozremo na celoten sistem našega organizacijskega in našega javnega življenja sploh in povsod bomo z neverjetno lahkoto ugotovili, da hočemo živeti le od oblik in dediščine preteklosti, preleni, da bi delali za sodobnost in mislili na bodočnost.

Rodi se kmet in dela z metodami očeta in gre z njimi v grob. Sin nastopi isto pot in propade gospodarsko. Obrtnik v cvetočih dneh ne misli na obrambo svoje prosperitete, v črnih dneh žolč razliva nad slabe čase in podleže nepripravljen. Učitelj z metodami, s katerimi je prišel z učiljišča, stopa v pokoj, uradnik navija v sprememljenih razmerah s staro vestnostjo svoje paragrafe in črta rubrike v narodovo škodo, davkar kakor krvosos čepi na hrbtu ubogega ljudstva in pije kri, da že vse skupaj smrdi in vpije do neba, duhovnik z bogoslovnimi študijami oblikuje življenje in se po črki davnih let peha za srečno sedanost in blaženo večnost naroda, ljudi, iz katerih je izšel.

Je v tem mnogo resnice, in v tem je naš greh. Za resnično življenje je treba, da trenutnega obvladaš in da bodočega oblikuješ. Tega je treba nam, zlasti nam katoličanom. Ven iz okovov, ven iz vezi starega oblikoslovja v novo sproščenost, v novo samozavest tokovnega bogastva svojega svetovnega nazora in v novo rast. Nič ne maramo varuhov apostola Petra v ječi, nič okovov, ki so hoteli v njem Cerkev zaslužjevati in jo udariti. Angel naše misli ne more poznati zapahov, pred njim se vrata odpirajo na stečaj in mi gremo v življenje, ker tako hočemo in tako moramo in zato, ker ne maramo, da bi kdo drugi življenje oblikoval, kakor mi, ker bi ga napak.

V plesnivo preteklost oblečeno mišljenje te vere nima v lastno zmago. Kakor hromi stoje odreveneli pred velikimi nevarnostmi časovnih gibanj in čakajo v trepetu, da jih stro. Mesto da bi iskali potov za rešitev, vse beži pred nalogo časa, da si otme golo življenje, pa četudi brez časti. Nihče se ne upa pogledati soncu v obraz. Vse beži pred njim z dežele v mesto, iz mesta v tovarno, iz borbe za pravo vrednost notranjega človeka k zunanjemu videzu in k šminkam in maskam, iz viharjev idejnih tokov v suženjsko hlapčevanje nezrelih in nezdravih masovnih gibanj brezmočnega človeka, ki tvori njihovo bistveno podlago.

Ob neizčrpnem bogastvu katolicizma smo videli mladega duhovnika iz delavskih revirjev in ga slišali prerokovati za nas sramotno pesem, da pač vse skupaj ne pomaga nič, da gre in bo šel brezbožni časovni tok boljševidma preko vsega sveta in tudi preko nas. Mi z našo miselnostjo strmimo nad tako uničujočo prerokbo zlasti še, če prihaja iz ust duhovnika. Mi raje mislimo na Davida, ki se je zvezal z Bogom in jih pobil 10.000, na Gedeona, ki je s peščico 300 mož pogazil celo vojsko, na makabejske brate, ki so v najtežjih dneh očistili deželo svojo nečistih žrtvenikov in narodu odvzeli sramoto, kakor bi se predajali takim ponižujočim instinktom.

Katolicizem v svojem bistvu je borba za zmago, je neizprosna nasprotnik gnilih zastojev. Je to borba za napredek poedinca in občestva, ki mora iz notranje polnosti za vse in za sleherni čas najti primernih metod in oblik. Čim temnejši so časi, tem drznejša je naloga njegova in naša in tem lepša zato. Zato le ven iz suženjstva in hlapčevanja tuji misli in lastni lenobi. Dediščino očetov: Mahnič, Kreka in drugih smo pojedli. Ne zanašajmo se več nanjo, ki je lepa samo v zgodovini. Z njihovim zanosom in z njihovo vero pa se preborimo in prebijemo z novimi metodami skozi tesni novih dni na novo prelepo in prostrano sončno jaso: ekskluzivno slovensko narodno katoliško bodočnost.

Problem gorenjske bolnice

Z razvojem časa je danes za nas poleg industrije, ki ne preživlja samo Jesenic in njene okolice, najaktualnejše vprašanje gradnja »Jeseniške bolnice«.

Že od lanskoletnega javnega zborovanja, ki se je vršilo na dvorišču pred hotelom Paar na Jesenicah, zlasti pa v zadnjem času se v gornjem delu Gorenjske živo razpravlja o ureditvi vprašanja bolnice, ki naj bi se zgradila v radovljiskem okraju.

Neizpodbitno dejstvo je, da je bolnica tu neobhodno potrebna.

Vedno se sliši o napredni Gorenjski in njenih naravnih krasotah, vendar je resnica, da vsa Gorenjska nima niti ene krajevne bolnice, z izjemo bolnice bratovske skladnice, katera je samo za njene člane.

S postavitvijo tukajšnje krajevne bolnice bi bila znatno razbremenjena tudi ljubljanska bolnica.

Z zemljevida naše ožje domovine vidimo, da je z bolnicami prav dobro preskrbljena bivša Štajerska, ki jih ima kar 8. Dolenjska ima dve bolnici, naša Gorenjska pa nobene.

Z Jesenic

Zobozdravstveni izpit pred zdravniško komisijo ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje je napravil naš rojak in sodelavec v naših kulturnih organizacijah g. Stanko Savinšek. Ko g. Savinšku ob tej priliki čestitamo, želimo, da ostane med nami in tu na Jesenicah otvori svoj atelje.

Srebrno poroko sta preteklo nedeljo praznovala g. Stefan Ravnik in njegova žena Marija. Cerkevni obred je opravil tukajšnji rojak kanonik in stolni župnik g. Tomaž Klinar. Srebrnoporočencema želimo ob tej priliki, da bi v krogu svoje številne družine zdrava in čila dočakala časov zlate poroke.

Stavbinsko delavstvo, ki je bilo radi neugodnih vremenskih razmer v precejšnjem številu na dopustu, se je sedaj vrnilo na delo in s podvojeno marljivostjo gradi na novih objektih. Delavci stavbinci, člani naše strokovne organizacije ZZZ, svoje vrste dobro drže in jih še vedno večajo.

Organizacija ZZZ na Jesenicah zelo lepo napreduje. Prvega maja so se njeni člani udeležili sv. maše na Savi, ki je bila darovana za naše delavstvo. Drugega maja je imela v veliki dvorani Krekovega doma lepo obiskan članski sestanek, katerega sta se udeležila zastopnika centrala iz Ljubljane, tovariša Pernišek in Preželj. Njunim izvajanjem so delavci sledili z veliko pozornostjo in zanimanjem. Veseli so bili jasne in odkrite besede, iz katere so spoznali, da je le v vrstah ZZZ pravi katoliški delavski pokret. — Tečaja, ki ga je centrala ZZZ preteklo dni za naše delavce priredila v Ljubljani, so se udeležili od nas 4 tečajniki. Vsi se pohvalijo, da je bil tečaj dobro pripravljen in da so na njem veliko pridobili. Vsi tečajniki so se udeležili izrednega občnega zbora ZZZ v Ljubljani. Ogenj, ki so ga prinesli s seboj na Jesenice iz tečaja in z obč. zbora, bo tudi v naših vrstah doprinesel svoje.

»Delavska pravica« se je že v dveh zaporednih številkah obregnila ob to, da 1. maja v savski cerkvi ni bilo sv. maše za pokojne člane JSZ. Morda hoče s tem begati naše ljudi in zase žeti kak uspeh. Gospodom od JSZ bodi povedano, in s tem tudi javnosti, ki bi jo JSZ rada begala, da g. Križmana, ki na Savi mašuje, nihče ni prosil, da bi opravil sv. daritev za pokojne člane JSZ. Kdor drugače govori, ta laže. G. Križman, ki se sicer ne strinja z dosedanjim vodstvom krajevne JSZ in njegovimi metodami, je mnenja, da stari zaslužni borci jeseniškega katoliškega del. pokreta niso nič krivi sedanje zamorenosti v JSZ in je prav, če se jih s hvaležnostjo spominjamo ter zanje darujemo sv. daritve. To je tudi marsikatero leto sam od sebe napravil, v spremenjenih razmerah pa je pričakoval od gospodov pri JSZ, da ga bodo za to prosili. Pa ga niso, sedaj pa zavijajo oči.

Zdravniška preiskava prodajalcev živil. Uprava občine Jesenice razglša: Na podlagi odredbe okrajnega načelstva v Radovljici v zvezi členu 21. pravilnika o natančnejših določilih za izvrševanje zakona o nadzoru nad živili čl. 255. in zakona o zatiranju nalezljivih boleznih čl. 35. bo okrajno načelstvo po svojih organih zdravniških izvršilo ponovno preiskavo nad osebjem, ki je zaposleno: 1. dojljce; 2. delavci, ki predelujejo življenjske potrebščine (mesnice, kuharne, pekarne, gostilne, hoteli, kavarne, slaščičarne itd.); 3. rodbine, ki sprejemajo na stanovanje in hrano tuje otroke; 4. osebe, ki se postavljajo na službo pri ustanovah za socialno in zdravstveno zaščito otrok. Mestna občina poziva vse, tako delodajalce kakor tudi delojemalce in člane njihovih družin, ki so obvezani, podvreči se zdravniški preiskavi, ako se le-ti pečajo z omenjenimi posli, da se radi sestave tozadevnega seznama zglašijo v občinski pisarni do 15. maja t. l. Kdor še ni izvršil te prijave, se poziva, da to nemudoma stori. Po § 35. zakona o zatiranju nalezljivih boleznih se morajo vse te osebe ob vsaki priliki kontrole nad živilskimi obrati izkazati z zdravniškimi legitimacijami, da ne bolujejo na nalezljivih boleznih. Proti kršiteljem v tem razglasu navedenih zakonskih določil se bo uvedel kazenski postopek.

Velemestno bogat sporred za binkoštno praznike je pripravljen v kinu v Krkovem domu. Predstave se vršijo: v

Krajevna bratovska skladnica na Jesenicah se je odločila, kakor smo iz neuradnih krogov informirani, da bo že v tem letu zgradila novo bolnico s 75 posteljami, dosedanjo bolnico pa prodala Kranjski industrijski družbi.

Apeliramo na odgovorne činitele pri Krajevni bratovski skladnici, da ne gradijo svoje bolnice samo zase, marveč skupno s krajevno bolnico za radovljiški okraj in okolico.

Občinski zastop na Jesenicah je vložil pri kranjski upravi v Ljubljani potrebno prošnjo, da se bolnica zgradi na Jesenicah. Mi samo želimo in vabimo vso javnost, da občinski zastop v tej akciji podpira.

Sleheri, ki pošteno misli in želi, da se zgradi bolnica v radovljiškem okraju, mora priznati, da so Jesenice edini kraj, ki bi resno prišel v poštev za zgraditev te bolnice. Zakaj? Jasno je, da v radovljiškem okraju občini Jesenice in Koroška Bela predstavljata dve tretjini davčne moči in če vzamemo za podlago število prebivalstva, ki ga je v radovljiškem okraju okoli 58.000, vidimo, da imata ti dve občini sami eno tretjino prebivalstva. Ker pa se mora v tem primeru, kje naj bo bodoča bolnica, upoštevati kot najvažnejše prometno križišče, mora še tako velik egoist pritrditi, da so to samo Jesenice. Ko smo to ugotovili in priznali, konstatiramo, da že po naravnih legi gravitirata na Jesenice in se jim pridružujeta še obe dolini: bohinjska in kranjskogorska, ki tvorita tudi nad eno tretjino prebivalstva.

Radovljčani se potegujejo, da bi se bolnica zgradila v Radovljici, češ, da naj bi se delokrog bolnice razširil tudi na kranjski okraj in bi tako Radovljica postala nekako središče. Izgovarjajo se tudi, da pride na Štajerskem na 50.000 do 80.000 prebivalcev ena bolnica in bi radovljiški okraj sam zase ne zmoget teh bremen. Radovljiški okraj ima le okoli 38.000 prebivalcev — od teh da je zavarovanih pri bratovski skladnici 8.000 do 10.000, tedaj da ostane le okoli 30.000 prebivalcev, ki bi se posluževali bolnice.

Nekateri črnogledi od bratovske skladnice mislijo, da bi bili s skupno bolnico njihovi interesi zastopani, podobno mnenje podpirajo tudi tisti gospodje, ki se navdušujejo, da bi bolnica stala v Radovljici, ko pravijo, da dvomijo, da bi bilo pogajanje z bratovsko skladnico uspešno in oportuno, češ da bi bili pri upravljanju bolnice zastopani interesi zainteresiranih občin.

Ugotavljamo, da je vsaka taka bojazen neutemeljena, neiskrena in prehaja že v demagogijo in samodržstvo. Vsi ti gospodje prav dobro vedo, da danes obstoja v naši državi mnogo takih kombiniranih zavodov in razmeroma dobro uspevajo.

Upamo, da morda ne vlada med vsemi gospodi pri Krajevni bratovski skladnici taka malodušnost, ker so tudi njihovi interesi skupni in bi imeli od bolnice bratovske skladnice koristi le samo njeni trenutni člani, kje pa so upokojenci, invalidi in onemogli, ki bi ne imeli od bolnice bratovske skladnice nobene koristi.

Mnenja smo, da ima v tej zadevi in prav v

tem času pravico svetovati in kritizirati vsa naša cenjena javnost, saj gre za naše skupne potrebe.

Zato vsi na delo! Bolnico hočemo in moramo dobiti na Jesenice. Ako nas Jeseničane že ločijo po svojih političnih interesih, ne smemo dopustiti, da bi nas tukaj, ko vendar gre za občo dobrobit, našli naši nasprotniki nesložne, v razprtijah in nepripravljeni.

Dne 24. aprila tega leta se je vršil v prostorih Mestnega doma v Radovljici skupni sestanek županov radovljiškega okraja, na katerem se je razpravljalo predvsem o gradnji bolnice za naš okraj. Sklical in vodil ga je župan občine Radovljica. Zastopanih je bilo 15 občin po svojih županov in odbornikih. Posebno poročilo sta podala radovljiški župan g. Franc Resman in sreski sanitetni referent g. dr. Slivnik. Iz njunih poročil in zbranega gradiva je razvidno, da se zavzemata za Radovljico, kar je povsem razumljivo. Opozarjamo, da pri tej akciji ne smejo voditi toliko gospodarski interesi posameznih občin, kje naj bo bolnica, ko bodo vendar morale vse občine plačevati doklade. Zato mora bolnica biti na Jesenicah, ker so Jesenice naravno središče in križišče ter z manjšimi stroški dostopne.

Na tem sestanku se zastopniki občin niso mogli zediniti, kje naj bo bolnica in so sklenili, da se bo vršil drugi sestanek čez mesec dni, do tedaj pa naj občine po svojih zastopstvih razpravljajo in sklenejo, za kaj se odločijo, ali se bolnica sploh gradi in če se gradi, kje naj se gradi.

Za Bled pravijo, da zaradi letovišča ni primeren za bolnico, s čimer se mi strinjamo. Kar velja za Bled, naj velja tudi za Radovljico; saj ima Radovljica prav v razvoju turizma za letovišče široko polje in bodočnost prav v tem. Ni pa to mesto za razne take institucije: okrajno načelstvo, davkarijo, bolnico itd.

Gradnja bolnice je dozorela in ne gre, da bi se stvar še nadalje zadrževala. Na razpolago je amortizacijsko posojilo, ki ga nudi OJZD za dobo 40 let s 7% amortizacijo. Predvidena je bolnica za 100 postelj, kar naj bi stalo povprečno 3.000.000 Din in bi tako znašal letni obrok 210.000 dinarjev ali 7% doklado na direktne davke pri sedanji davčni podlagi, ali pa 75% v enem letu, kar ne pomeni prevelike obremenitve v razmerju s koristmi, ki bi jih imeli občani:

1. večina bolnikov, razen najtežjih boleznih, bi se lahko zdravila v tej bolnici;
2. odpadli bi prevoznih stroški za revne in nalezljive bolezni do Ljubljane;
3. svojci, ki hodijo na obisk bolnikom, bi si prihranili na času in velik del prevoznih stroškov;
4. pri nesrečah bi dobili ponesrečenci takojšnjo pomoč;
5. bolniški blagajni bi odpadli stroški za prevoz bolnikov;
6. zadoščeno bi bilo zahtevam zakona o zatiranju nalezljivih boleznih § 26., ki pravi, da bodo morale vse večje občine zgraditi izolirnice.

Zato ne čakajmo, ampak po gorenjsko zgrabimo za delo in si napravimo bolnico, ki mora stati na Jesenicah. K. J.

Duša Slovenca - Evropejca

Vsak dan se odločno trkamo na prsi in dokazujemo svojo samozavest in vsak čas smo pripravljeni poteptati nasprotnika, ki se je drznil to našo samozavest okviriti kot amatersko slikarsko skazo in jo obesiti na ogled puhloglavcem, da bi jo cenili po lastni vrednosti. Kljub temu se je dogajalo in se dogaja baš to, čemur smo bili nasprotni, zato ne moremo dokazati, da smo te svoje zasmehovalce zares ukrotili ter jim

vsilili svojo avtoriteto. Potem bo tudi držalo, da ta naša samozavest res ni nič drugega kot okvirjen reklamni lepak, ki ima vse hibe amaterskega »umotvorca«.

Resno se moramo vprašati, zakaj se vsi naši poizkusi, najti v življenju trda tla, razblinijo. Vzroki so v vsej globini, vpleteni v velikansko zemeljsko mrežo, ki objema vse narode in plemenata nalik ogromnemu polipu, ki s svojimi tipal-

kami sesa iz zemlje trpek življenjski sok. Mi smo ena teh tipalk, majhen del tega ogromnega telesa, nebogljeni, ki jim večji in močnejši sosedi izpod korenin kradejo življenjsko potrebne sokove. Mi pa ne upamo obdolžiti te strašne tatvine tujca, ampak se v svoji sovražnosti dolžimo med seboj in se z lakomnim egoizmom bijemo okrog praznega korita. Če smo priznali, da smo majhen del tega, za življenje borečega se telesa in če hočemo v svojo korist poiskati in osvojiti zdravo razmerje do njega, ga moramo najprej spoznati. Ogledati si moramo svojega velikega brata Evropejca, ki se tako strašno peha in rogovili. Oglejmo si dušo tega človeka in spoznali bomo tudi svojo.

Filozof V. Dvornikovič se sprašuje: Ali zasluži ta povprečni, milijonski človek — sodeč po tistem, kar nosi v sebi in kakršen je, — boljše usodo od današnje, ki ga tako neusmiljeno bije? Ali ne nosi on sam že v svoji naravi vse krivice, ki ga tepo? Ali ima sploh pravico pritoževati se nad sedanostjo in bodočnostjo, ki bo mogoče še slabša?

Naše mišljenje je, da bi današnji Evropejec, takšen, kakršen je v resnici, zelo težko dokazal to svojo pravico. Ta človek vprav bedasto afirmira v sebi vse tisto, kar nas vse vodi v propast, njegga samega pa naj bi po njegovem zahrbtnem egoizmu rešilo. Pomanjkanje občutka odgovornosti, ki epidemično objemlje človeštvo, je prva težka hiba. Vse se umika vase z nekim divjim egoizmom. Današnji evropski človek je ves napet vsled grabežljivosti, ki ga naganja v lov za materijalnimi dobrinami. Zato ni čudno, če ta človek nima v oblasti svoje zavesti in če ima prazen išče nove dražljaje in užitke, nove rekorde in senzacije, škandale in afere. Kadar pa ostane sam, takrat utaplja svoj ubiti »jaz« v glušči atmosferi krčem in v opoju alkohola.

V majskem jutru

Kaj vedo, ki zmiraj
so doma zaprti,
ki še bili, niso,
ko v domačem vrti,
v zelniku domačem,
v cerkvi in pa v šoli,
a čez meje svoje
srenje — še nikoli.

Ta stih iz Hribarjeve »Županove Minke« mi je prišel na misel, ko sem krasno majniško jutro jadral po gornjesavski dolini od zapada proti vzhodu. Mnogo meščanov, zlasti Ljubljčanov morda niti ne ve, da se začetkom maja že ob štirih zjutraj »dan dela« in tedaj je najlepše: cesta prosta, nobenih vozil, tisti, ki se vozijo v avtomobilih, so navadno pospanci in jih pred deveto uro ni na cesti, da bi plašili ljudi in živali s svojim dirjanjem skozi vasi.

V jeseniškem zvoniku, ki še vedno nosi streho iz nadomestila za baker, katerega je oropala svetovna vojna, je odbila štiri. Edina lokomotiva premika na prostranem kolodvoru. Iz tovarniških dimnikov, treh martinarskih, kar pomeni, da so v obratu tri peči, torej polna zaposlitev, se vali dim proti vzhodu, kar pomeni lepo vreme. Žerjavi hreščijo, veliki polip žerjav grabi več stotov železa z enim samim prijemom, v četrt ure je železniški vagon prazen, za kar so včasih delavci potrebovali po več ur. S silnim ropotom ga siplje na kup. Prebivalci ob tovarni so takega ropota vajeni in mirno spe.

Cesta proti Javorniku, ki je čez dan najbolj prometna, je bila povsem prazna, nobenega človeka nikjer, nenavaden pogled. V tovarni na Javorniku zopet ropot in drdranje kolesarja, potem pa spet vse mirno. Pri šolskem poslopju na

Zato je tudi duševna zgradba takega človeka popolnoma napačna. Kadar bi moral biti v korist narodu nad individualnostjo, takrat je ves instinktiven, brutalno biološki samo za svoj »jaz«, in kadar bi moral obiti opora sočloveku in zdrav del družbe, takrat se odene v preracun in hladen »racionalizem«. In v čemer bi moral biti nacionalen, je skrajno internacionalno usmerjen in zataji interese svoje zemlje, izda svoj narod, samo da služi sebi s svojim egoističnim materijalizmom. Vsa širokogrudnost takih ljudi se kaže samo na gnojišču internacionalizma. Ni treba poudarjati, da beže pred idejnim in humanim internacionalizmom in beže takrat, kadar se je treba odreči egoističnemu nacionalnemu sovraštvu, beže, da se čimprej prekrstijo v »nacionaliste«. Kadar je treba dati besedo srca, ponujajo nekaj razum, a če je treba razuma, zagovarjajo živalski instinkt.

Kaj dela tak človek? Kritizira etični in humani defekt na družbi, kliče na pomoč in objokuje tragedijo človeštva. Da bi pa posledice prevzel nase in pričel najprej pri sebi z zdravljenjem, mu ne pade na um. Vsak čaka, da prvi korak napravijo drugi. Nikjer razsodnosti, nikjer ni zaslediti vsaj malo avtokritike, povsod sovraštvo, egoizem, internacionalizem, pota v propast. Ni čudno, da je evropski filozof, ko je opazoval duševno zgradbo tega človeka, prišel do inspiracije, da »človek izhaja iz živali«.

Vse to nas nujno vodi k spoznanju, da v tem evropskem človeku vidimo tudi sebe; vidimo svojo lastno dušo — svoj pomen in vrednost. Priznati moramo, da s tako nakazno dušo ne moremo kvišku in smo prešibki, da bi se vsestransko osamosvojili in pričeli rasti samo iz sebe. Preden se začnemo reševati, moramo ozdraviti vsak svojo dušo, potem vse iz nas vsch. Pazimo torej, da ne bo Slovincem lastna duša največji sovražnik.

Koroški Beli, ki stoji na tako lepem in sončnem prostoru, se pričinja paradiz. Vse drevje v najbujnejšem cvetju, vsepovsod vzduh, kakršnega ne premore nobena pariška parfumerija.

Nekje tam od blejske strani je slišati zvon, gotovo kak zapoznani mežnar pozvanja k dnevu, da »glas zveni še čez planoto, udarja med goščave gorske in kali tihoto.«

Tudi Žirovnica še ni oživela. Le tu in tam se izmed hiš potegne na cesto delavec, ki gre s kolesom v jeseniške železarne na jutranji »siht«. Ne samo dolenski, tudi gorenjski kmetski dom ne more in noče preživljati več kot po enega sina, ki bo gospodar, drugi morajo za kruhom med proletarce.

Stare mamice se počasi pomikajo proti breznjski župni cerkvi, kamor gredo k šmarnicam; cerkvena ura v zvoniku pa je »štreno zmešala« mežnarju, kajti kazala je celih deset minut za srednjeevropskim časom.

Na Selu zavije cesta v desno in s te točke ima kolesar poln pogled na Triglav, ne da bi se mu bilo treba ozirati. Vrh že obseva vzhajajoče sonce, med tem ko so Cmir, Stenar in drugi še v sencih. V Rodnah, kjer je bil pred več ko sto leti sedež francoskega županstva, je ura bila pet. Točna je in zvonovi imajo lep glas; marsikatera župna cerkev nima takšnih.

Prometna ovira, cela vrsta z opeko naloženih voz se počasi pomika od nasprotne strani. Vozniki so še zaspani, ne pazijo, saj tudi nimajo na kaj. En voz pelje po desni, drugi po levi, kakor se pač konju zdi. Z gorenjske opekarne tam pri dvorski vasi vozijo opeko na Jesenice. Zgodaj so vstali ti vozniki, morda že ob dveh, in kakor

petek in soboto pred prazniki vsakokrat zvečer ob pol 9. uri; predvaja se film »Viva Villa«. Nadalje: za oba binkoštna praznika dvojni spored: po dva glavna filma! Na binkoštno nedeljo ob 3 popoldne filma »Viva Villa« in »Moj najlepši dan«; ob pol 9 zvečer nov spored. Predvaja se filma »Kraljica džungle« ter »Moj najlepši dan«. Na binkoštni ponedeljek ob 3 popoldne in ob pol 9 zvečer »Kraljica džungle« in »Moj najlepši dan«. Cene so običajne.

S Koroške Bele

Vse tiste može in žene, ki so vedeli med njegovim potovanjem v Rim pripovedovati čudovite stvari o njem, prosijo gospod kaplan, da se 21. maja ob priliki dek. vizitacije zglasijo pri g. dekanu na Koroški Beli in te očitke ponovijo. Če so resnični, se jim jih ni treba sramovati, če pa niso resnični, pa naj raje molčijo, ker bi se jim sicer lahko pripetilo, da bi bili povabljeni kam drugam zaradi fantazije nekaterih delavskih voditeljev.

Končno so le dočakali. Pred prvim majem so se po Borovljah in po Marjini vasi trdovratno začele širiti vesti, da bo »kaplan vendarle šel od tod«. Stvar je baje gotova in globoko vernim samo čestitamo na uspehu, ki so ga imeli s svojim dolgim čakanjem. Kadar bodo odslej srečali g. kaplana na cesti, pa naj malo zamiže, da ne bodo te vere izgubili.

Gasilska pravda, ki je bila dolgo časa predmet govorenja na Kor. Beli in o kateri so »pametni« vedeli povedati, da bo gasilsko društvo izgubilo, dočim so »neumni« trdili nasprotno, je sedaj končana. Izgubili pa so »pametni«, kar dokazuje, da sodišče dvomi o upravičenosti tega naziva pri tistih, ki so se ga sami polastili.

Mali oglas. Vsem tistim izobražencem, ki se spuščajo v pravde, ki jih smatra vsak navaden zemljan že vnaprej za izgubljene, postreže najgalantneje z vsemi paragrafskimi pojasnili domače podjetje »Kibice« na Koroški Beli.

Naročnikom in prijateljem!

Mnogo denarja stane naš list. Redna naročnika, četudi bi bila točna, stroškov izdaje ne krije. Dober tisk pa je potreben. Prispevajte zato v tiskovni sklad »Na mejah«. Podprite našo borbo!

Gorje pri Bledu

Prvič se oglašamo v tem listu. Pa ni zato misliti, da spimo. Ne! Delavni smo in čuječi.

Pa pogledimo v naše društvo. Staro je že. Še dve leti in slavili bomo 60 letnico obstoja. Vseh 58 let je bilo delavno med našim ljudstvom. Najboljši dokaz za marljivo delo je naš ponosni dom in številne naše vrste. Že dvakrat se je društvo selilo. Imelo je najprej poslopje, ki je sedaj predelano v občinski dom. Potem je delovalo v cerkveni dvorani v zadrugi, dokler ni po zaslugi gosp. Markeža in drugih članov zrastel dom, kakršen je sedaj. Delo je vedno spremljal božji blagoslov, ki je pomagal do uspeha.

Tudi ko je krivica udarila po naših družtvih in razpustila Prosv. zvezo, je naše Katoliško bralno društvo kmalu zopet začelo z delom.

In danes z veseljem gledamo na število fanov, ki složno nastopajo za naša načela. Tudi mladina rada zahaja v naš dom in kmalu bomo tudi za te imeli posebne sestanke, na katerih hočemo pridobiti vse za našo stvar. Pa naša dekleta. V velikem številu prihajajo posebno mlajša k sestankom in gimnastiki.

To delo pa ni ostalo brez uspeha. Dne 4. apr. tega leta je Frantovski odsek, združen z dekljskim krožkom priredil »Prosvetno gimnastični večer«. Lep, 12 točk obsegajoči program je bil izveden v splošno zadovoljstvo navzočih. Govori, deklamacije, telovadba, simbolična vaja deklet, kolo, tamburaši in končno pesem »Povsod Boga« ter slovesna zaobljuba so naše vrste še bolj vzgali in utrdili za nadaljnje delo v valovih sedanje viharne dobe. Vsi sodelujoči so pokazali, da se z dobro voljo tudi v kratkem času veliko doseže.

Občinstvo, ki je napolnilo našo dvorano do zadnjega kotička, je pokazalo, da se strinja z našim gibanjem in mu posveča svojo pozornost. Samo nekatere gotove osebe so se izražale brez vsake strokovne ocene, da je vse »za nič«. Podobno kritiko je izrazil tudi junaški »Pohod« o nastopu SK Planine v Ljubljani. Toda taki kritiki nas ne smejo motiti.

Tudi naš dramatski odsek dela z vsemi silami. Saj smo imeli tekom letošnje sezone nič manj ko 7 iger, med katerimi je prišla do vrhunca igra v 4 dejanjih »Podrti križ«, ki kaže žalostne sadove današnje dobe in vzgoje. Dvakrat je na našem odru

hitro ni bilo treba več luči, so pognali na cesto in vso to razdaljo bodo prevozili dvakrat, vsega vkup 60 kilometrov. Denar je tudi na Gorenjskem drag in lastniki konj so veseli, da imajo zaslužka.

Pri Sv. Petru nad Begunjami zvonijo gotovo je cerkveno opravilo ta dan tam gori, kjer je tako daleč viden velik evharistični križ.

Zopet nova ovira. Aha, ponedeljek je bil večeraj in v Kranju sejem. Vole poganjajo, tri trope jih je, gotovo več ko trideset. Čisto poseben tip so ti gonjači. Vedno eni in isti, vsa leta, jeseniški mesarji jih že poznajo in jim zaupajo svojo živino. Dolga je pot od Kranja do Jesenic tako za žival, kot za gonjača. A tem se nič ne mudi, saj imajo čas do prihodnjega ponedeljka, in navadno se tudi vračajo peš, grede pa malo »po-

fehajo«, tako da jim težko prisluženi kovači ostanejo.

Največ kukavic je slišati med Žapužami in Otokom, na vseh straneh ceste kukajo. V Mošnjah zvonijo tričetrtna šestna, k šmarnicam seveda, saj naši Gorenjci tako radi hodijo k šmarnični pobožnosti; tudi delavni dan se odtrgajo za dobre pol ure.

Že od daleč pozdravlja mogočen zvonik Marije Pomagaj na Brezjah, okoličani hite po stranskih stezah in po cesti. Ob šestih vsako jutro so pri milostnem oltarju Marije Pomočnice šmarnice. Izpred doma breziškega organista g. Boleta je najkрасnejši razgled na v zlatem soncu se lesketajoče Julijske Alpe: prekrasen pogled.

Nekaj nedopovedljivo lepega je takale »tura« v majskem jutru po prelepi Gorenjski.

Kako mislijo naši mladi...

Jeseniški študentje in njihov odraz

Dijaško življenje je pisano. Polno prekipevajočega veselja je, mladostna prešernost, moč in zdravje odsevajo iz njega. Kar pa je najlepše, so živi in plamteči ideali, ki osvetljujejo vsakemu posamezniku pot v bodoče življenje in ki so v tako lepi obliki lastni samo mladini, zlasti pa dijaški. Edini oblaki na obzorju študentovega življenja so skrbi pred konferenco, polletjem in izpričevali, ko se dijak za nekaj časa potopi v učenje, potem pa zažari sonce brezskrbnosti v še svetlejši luči. Žalost in hujše skrbi so študentu skoro neznane, zato ni čuda, da vsak, ki je kdaj okusil sladkost dijaškega življenja, še v poznih letih hrepeni po teh srečnih dneh.

Tudi med Jeseničani je mnogo študentov. Le ob počitnicah jih moreš videti doma, sicer so pa razkropljeni širom Slovenije po skoro vseh gimnazijah, tako v Ljubljani, Celju, Št. Vidu, da, celo v Ptuj, brez dvoma pa se jih največ vozi v Kranj. Skoro prazen in brez življenja je gorenjski vlak ob počitnicah, a s prvim šolskim dnevom se spremeni v pravo gledališče. Tu imaš v vsakem vagonu, da, celo v vsakem kupeju nov prizor pred seboj. Zato bo gotovo marsikoga zanimalo, kaj vse spravlja v tek in giblje duha naši dijaški mladini. Ne bom pri tem našteval igrice in bolj ali manj posrečene dovtype nižješolcev, pač pa hočem opomniti na nekatere stvari, ki so na videz nedolžne, pa morejo škodljivo vplivati na mladino. Naj navedem par primerov novodobnih študentskih nazorov:

V kupeju sedita dva dijaka, vsaj višješolca morata že biti. Nekaj časa molčita, potem pa privleče eden zagrebške »Športne novine« iz žepa, prebrska kmalu z vso strokovnjaško spretnostjo rezultate nogometnih in drugih tekem iz lista. Nato reče tovarišu: »Ti, ali si bil v nedeljo na tekmi? Zdaj je spet Brastvo enkrat nabil te patkarje.« Sledil je živahen opis te-

kme, za katerega manjka prostora in mojega izrazoslovja, da bi ga do potankosti podal. Nekako blizu Kranja sta se športna strokovnjaka spomnila na svoje šolske naloge. Na žalost, nista jih imela. Kaj jima je kazalo drugega kot iti »špricati«. In če je taka praksa stopila že večkrat v veljavo, si lahko mislite, kakšen bo uspeh ob koncu leta.

Drugo, kar moram omeniti, je razdor, ki ga sejejo nekateri med študente. Tako so se vrgli razni napredni elementi, ki v svojem nacionalizmu že več ne vedo, kam bi z njim, na študente, jih opremili s svojimi znaki in listi, tako da vlada zdaj očitna mržnja med njimi in ostalimi. Ali obstaja njihov nacionalizem v setvi sovražstva? Nekoč sem imel priliko poslušati mnenje enega od teh prerokov o papežu, češ da je on kriv za vse krivice, ki se gode Slovincem v Italiji. S takimi in podobnimi frazami, s knjigami in svojimi listi obdelujejo potem sošolce, da bi jim vzbudili mržnjo do vere in Boga. Zakaj tako? Ali se ne zavedajo, da preti propast onemu narodu, ki se je obrnil od Boga in njegovih zapovedi?

Res je, da ni mnogo takih, ki bi imeli take napake, pa je škoda vsakega posameznika, ki bi ga morda prekomerni šport ali vpliv maloštevilnih slabih tovarišev potegnil za seboj. Ne samo poedinci, cel narod občuti tako škodo!

Kljub tem slabostim pa je še vedno naše dijaštvo dobro. Rado je veselo, pa je vseeno še pošteno in verno. Taka mladina bo imela bodočnost!

Poglejte jih, kako nekateri resno razpravljajo o načelnih stvareh, drugi sede ob odprtih knjigah in študirajo, drugi spet nešteta vprašanja in neznanke iz raznih šolskih predmetov rešujejo. Vmes se vrste vesele dijaške šale, kratek smeh, vesel pogled, primerna beseda, tovariško svarilo in zopet delo in študij in debata. Mimo nekaterih bežnih senc je pogled na jeseniško dijaštvo lep in sončen.

K. V.

Iz prevratnih v katoliške smeri

Mnogi naši prijatelji iz okolice in od daleč vidijo v Jesenicah nekako kotišče prevratnih nazorov in žarišče, od koder se širi boljševiska miselnost v njihve še »neokužene« vasi, fare in občine. V obrambo jeseniškega delavstva in v svrhu pravilne orientacije teh naših prijateljev moramo zapisati, da je ta miselnost v temeljih zgrešena.

Pravo naše delavstvo, ki je doraščalo v industrijskem obeležju kraja in njegovih borb ali pa ki se je k nam priselilo v času prosperitete

katoliškega javnega življenja in njegovega osvajačnega duha, je bilo in je še danes po ogromni večini socialnim in svetovno nazornim borbam doraslo, da ga nasprotni tok okužiti ne more. Za oni del delavstva velja to, ki je bil deležen mladega, samozavestnega katoliškega gibanja pred vojno.

Povojni dobi z novimi razmerami stari duh ni bil dorasel. Osnove našega gibanja so se preveč zanemarile, življenje se je vse preveč odražalo v zgolj političnem udejstvovanju, trdna tla

so se zato zrahljala. V lastnih vrstah so se pričele svitati skozi razpoke nijanse razkola, nasprotno črte so se krepile in osvajale tla.

Krepile in množile pa so se te vrste v ogromni večini samo s pritokom novih sil iz takoimenovanih »neokuženih« vasi in fara. Jasno povejmo: jeseniški marksizem s svojimi prevratniki na skrajni levici se je rekrutiral iz našega podeželja, kjer naj bi bilo jedro zdravega katoliškega naroda. Fantje in možje, ki so prihajali v naše železarnice iz okolice iz Marijinih družb, iz cerkvenih pevskih zborov, iz prosvetnih društev, celo iz mladinskih organizacij, so množili tu vrste naših najzagrizenejših nasprotnikov. Brez odporne sile, verni samo iz tradicije, iz navade kraja, so že v prvih dneh in mesecih podlegli nebrzdani borbi socialističnih demagoških gesel in njihovi brezprimeri drznosti.

Da je bilo to možno, je od tod, ker sistem našega katoliškega javnega udejstvovanja ni bil več življenjski. Zaostali smo in okosteneli. Le tako je bilo možno, da so ti okoliški delavci pri nas podpirali marksizem in protifarško gonjo, doma pa, kamor so se vozili s svojimi kolesi ali drugače, še vedno igrali vlogo naših pokretašev in nastopali na naših odrih in v naših združbah. Zato tako, ker odločujoči činitelji v krajih niso razumeli novih razmer in se jim ni zdelo vredno zasledovati v sklopu organizacij nevarnosti, ki v novem kraju prete njihovi ljudem. Še se spominjamo, ko smo nekoč z Jesenic navedli pred Bogom odgovornim faktorjem poimensko nad vse žalostno opredeljenost njihovih ljudi, s kakšno brezbriznostjo se je šlo preko kričečih činjenic.

Tako je marksizem pri nas rasel po krivdi

okolice, rasel po svoji lastni progresivnosti in notranji posurovelosti, kateri naš človek sam ni bil dorasel, rasel v nepopravljivo škodo Jesenic in celega okraja.

Vendar bi bili krivični, če bi sedaj kamenje le na okolico metali. V temeljih zgrešeni smo bili tudi tu doma na Jesenicah, krivi zato, ker smo pustili, da je naša strokovna organizacija delavstva, JSZ, filozofirala in lenuharila, mesto da je delala, izpodbujala, zbirala, opozarjala in gradila. Tu je temeljni vzrok, da slovensko industrijsko delavstvo še danes ni v večini v katoliškem narodnem taboru.

Napisali smo te vrstice nam in okolici v svabilo, da v vsej medsebojni povezanosti napravimo takim nemogočim razmeram konec. **Nasproti vsem ostalim organizacijam smo zato postavili katoliško brezkompromisno Strokovno organizacijo delavcev Zveze združenih delavcev.** Opozarjamo, naj jo nihče ne zamenja z **Jugoslovansko strokovno organizacijo**, ki hoče živeti od idejnih kompromisov. Doslej sta v radovljiskem okraju dve skupini naše organizacije ZZD: na Jesenicah in na Breznici. **Pozivamo ostale občine in fare**, da tudi one čimprej ustanove svoje podružnice ZZD in stopijo v naš sklop. Dokler pa nimate lastne organizacije doma, prosimo vse naše odločilne faktorje, da vse store, da se njihovo delavstvo, ki je zaposleno v naših železarnah, **nemudoma organizira v jeseniški Zvezi združenih delavcev.**

Delajmo dosledno roko v roki drug z drugim in Jesenice bodo po skupnem našem prizadevanju postale iz legla prevratnih smeri zarišče novega borbenega zmagnujočega katoliškega delavskega pokreta.

Sonce in senca na Breznici

Dolgo smo si želeli v naši občini versko duhovno prenovitve, saj je minilo od zadnjega svetega misijona že skoro 16 let in se med ljudmi v tolikem času marsikaj spremenilo. Letos od 10. do 18. aprila se je spolnila naša želja. Prišli so misijonarji lazaristi, sami izvrstni govorniki, ki so z živahno in jasno besedo dramili naše duše in nam vračali srčni mir. Temeljito so pojasnjevali najvažnejša življenjska vprašanja, od katerih je odvisna prava sreča na svetu in po smrti. Marsikomu je po misijonu veselje kar sijalo z obraza, ko je po dolgoletnem tavanju spet našel mir srca in notranje zadovoljstvo. Veličasten je bil sprevod v petek zvečer, ko je čez osemsto krepkih mož in pogumnih žena z gorečimi bakljami v rokah manifestiralo svojo živo vero, ko so spremljali njega, ki je Luč sveta. Do solz pa je mnoge ganil prizor na nedeljsko jutro zjutraj, ko so se zgrinjale k Gospodovi večerji cele vrste vernih župljanov, pa ne samo žensk, ampak tudi naših mož in fantov. Kaj takega pri nas še nismo videli. Udeležili smo se misijona v kar lepem številu. Opazili smo, da so se ga najbolj pridno udeleževali pod Stolom zrasli domačini, kmetje in delavci, manj odziva pa je našel med ljudmi, ki so se v teku časa k nam priselili, posebno v vaseh ob železnici, in med našimi polizobraženci, ki so oboji pod vplivom slovenske-

mu duhu tujih nazorov. Ostalo je precejšnje število zasleplencev, ki se kot sokol s polomljenimi krili ne morejo dvigniti od snovnosti v nebesne višine k božjemu Soncu in niso še z našim pesnikom spoznali, da jih je »tujih ukov želja speljala goljfiiva kača« in da srečen je le oni, ki »z Bogomilo up svoj na onostransko srečo hrani«. Zarili so se le v uživanje tega, kar jim more nuditi revna zemlja ali pa slepi tavajo za slepimi vodniki. Ob tolikem uspehu misijona seveda tudi vedni nasprotnik Luči in Resnice ni mogel molčati in mirovati. Poslužil se je tistih, ki svojim dušam niso našli miru in se ravnal po starem svojem preizkušenem geslu: Krepko laži, nekaj bo že ostalo. Hotel je zmanjšati uspeh misijona s tem, da je ometal z blatom obrekovanja enega izmed gospodov misijonarjev. Preiskali smo vso zadevo in se prepričali, da je vse zlobno govorjenje podla laž. »Prijatelji«, nastopite javno pred zanesljivimi pričami našega prepričanja in ni se treba skrivati za anonimne govorice. Zato razpisujemo po listu »Na mejah« **nagrado tisoč dinarjev vsakomur**, kdor more v tem slučaju dokazati kako trditev o gospodih misijonarjih, ki bi bila nečastna za poštenega človeka in posebno za katoliškega duhovnika. Poštenjaki, s pošteno besedo na plan in proč s podlim skrivanjem! — Ob tej priliki moramo omeniti, da se je večerne procesije udeležila tudi naša šolska mladina pod vodstvom svojih učiteljev, ki so jo spremili razen dveh do cerkvenih vrat. Mi želimo svoji mladini takih vzgojiteljev, ki jo bodo ne le z besedo, temveč tudi z verskim življenjem učili stare vernosti naših očetov, ki so se v moči vere branili navalov tujcev na severu in zapadu in tudi turških napadov z juga. Treba je upoštevati, da nas je še zmerom ostalo tudi v naši občini 90% zvestih vernosti naših očetov.

nastopila tudi Vincencijeva konferenca z igro »Poulični otrok« in enkrat Podmladek Jadranske straže z igro »Pavelčkova piščalka«.

Prijatelji petja pa so prišli na svoj račun dne 2. maja tega leta, ko je naš pevski odsek priredil lepo uspeli koncert, za kar zasluži naše priznanje organist in pevodvaja g. Tone Bizal.

Pripravljamo se tudi na okrožne tekme. Zato nas še čaka precej dela, ker je zimsko delo v glavnem vzela akademija. Sedaj je težko delati, ker mnogim služba ne dopušča. Vendar pa bomo z dobro voljo skušali tudi to nalogo kolikor mogoče dobro rešiti.

Končno bi pripomnili še nekaj, kar se sicer ne dogaja samo pri nas in kaže naše nasprotnike kot podle in surove.

Naši plakati nimajo nikdar miru pred temi ljudmi. Večkrat se dogaja, da še isti dan, ko so bili pripeti, seže po njih zlobna roka in jih raztrga. Ali morda oni ne vedo, da je tako početje kaznivo. Sicer pa, če taka dejanja ne prenehajo, bomo sami napravili red.

Fare in kraji v Radovljiskem okraju, dopisujte v list „Na Mejah“

Z Breznice

Zvedeli smo, da imamo med dopisniki »Jutra« iz našega kraja tudi človeka, ki se najbrž muči z začetnimi težavami branja. Zato ni čudno, da je pred nedavnim spremenil naše poročilo o zvišanju plače v znižanje. Priporočamo mu, da z vajami v branju pohiti, da bo znal brati prav tudi naša poročila. Če pa našim poročilom noče verjeti, naj izvoli v občinskem uradu pogledati lanski in letošnji proračun glede tega.

V naši občini pojeta nekje svojo pesem lopata in kramp tudi na Gospodov dan, ko za navadnega vernika velja zapoved nedeljskega počitka. Včasih smo slišali, da zidarji, ki zidajo dom brez Boga, polagajo temelje na pesek. Pri nas sploh mnogo gradimo. Zadnja leta rastejo hiše kot gobe po dežju, pa je še zmerom stiska za stanovanja. Marsikak dom je vstal iz lastnih kmetijskih in delavskih žuljev, nekateri tudi iz prostovoljnih darov, nobeden pa ne z upom na poznejšo sanacijo od drugod.

Letošnjo zimo smo v Prosvetnem domu imeli poleg tridnevnega kmetijskega tudi kmetisko-

Agitirajte za naš list! Zahtevajte

„Na mejah“

po gostilnah in kavarnah!

Delavci, študirajte krščansko socialno literaturo

gospodinjski tečaj, ki je trajal skozi polnih dvanajst tednov od jutra in skoro do večera. Vodila ga je učiteljica, ki nam jo je dala na razpolago Slovenska kršč. ženska zveza, gđc. Frana Žitkova. Vedno smo videli, s kakšno vestnostjo je vršila svojo nalogo. Nad vse pa nas je presenetila razstava, ki so jo dekleta priredila v nedeljo 25. aprila. Kar verjeti nismo mogli, da se da v takem času doseči tako lep uspeh. Tu smo videli vsakovrstna ženska ročna dela od zakrpanih nogavic do novih oblek in lepo vezenih miznih prtov, od kranjskih žgancev in zelja do raznega peciva, ki mu še imena nismo vedeli. Celo grmado različnih sladkih stvari so dekleta razprodala v teku dneva številnim obiskovalcem. Želimo si tudi, da nam društvo v bodoče preskrbi po Krščanski ženski zvezi za naša dekleta take tečaje, ki se vrše v slovenskem in katoliškem duhu. Malo dni za tem tečajem se je začel še neki drugi tečaj, kjer so se mlada dekleta učila kuhati in menda je bila tam glavna jed češki »knedlički«. Nam pa so bolj všeč domači žganci s kislim zeljem.

Za narodni bojkot

Kaj bi klečeplazili prihuljeno v domači hiši na svoji zemlji in v svoji deželi. Toliko je čedna in rodovitna in lepa, da jo lahko vsakomur pokažemo brez sramu, in toliko bogata, da iz nje živi še brat in tujec. Naš kruh jedo, naše besede pa ne razumejo. Pri naši skledi sede oholi in drzni, mi pa naj bi bili srečni, da jim smemo pri naši mizi streči. Dovolj dolgo je že dan, da bi lahko spregledali, da nam je to v sramoto. Čas je, da slečemo suženjsko miselnost in da od vsakogar zahtevamo, da nas spoštuje — nas in našo narodnost.

Naj se tujec poniža na naši zemlji, da nas bo razumel, ko bo jedel naš kruh. Ponovimo mu v našem jeziku dvakrat, trikrat, dokler ne razume. Tako se bo učil spoznavati klenost jezika in značaja. Ne podpirajmo njegove lenobe s svojo nenarodno uslužnostjo. Bodi Srb ali Hrvat ali Nемеc, če si med nami, nauči se govoriti v našem jeziku! Naravnost škandal je — za nas same — da more kdo leta in leta živeti med nami, pa ne zna ne prositi in ne ukazovati v našem duhu in z našo besedo.

Slovenski javnosti!

V proslavo 140 letnice Vodnikovih »Lublanskih Noviz« in 50 letnice organizacije slovenskih poklicnih novinarjev priredi ljubljanska sekcija Jugoslovenskega novinarskega združenja na jesenskem ljubljanskem velesjemu jubilejno razstavo slovenskega novinarstva.

Razstava je zelo na široko zasnovana in zavzame štiri velike velesesemske paviljone. Poda celoten pregled nastanka in razvoja slovenskega novinarstva od najstarejših časov pa do današnjih dni, hkratu pa pokaže poleg nekdanjih načinov razširjanja vesti tudi najnovejše izume, ki se jih poslužuje sodobna časni-

karska služba. Da bo vse to prikazano čim bolj nazorno, bodo novinarji izdajali na razstavi poseben dnevnik, urejevan, stavljen, tiskan in razpošiljan pred očmi obiskovalcev. Popoln pogled v organizacijo časopisja bo nudila jubilejna razstava slovenskega novinarstva, poleg tega pa tudi pregledno pokaže vse ogromno delo, ki je združeno z nastankom, razvojem in napredkom slovenskega novinarstva, pri tem pa opozori tudi na koristi, ki jih je narod imel in jih vsi sloji še imajo od časopisja.

Razstava slovenskega novinarstva mora biti in tudi bo kulturni dogodek prve vrste!

Da pa razstava ta svoj visoki cilj doseže, prirede novinarji razstavo s sodelovanjem Društva tiskarnarjev v Sloveniji, Zvezne organizacije Saveza grafičnih radnika-ca Jugoslavije v Ljubljani, ljubljanske podružnice Udruženja grafičnih faktorjev Jugoslavije, časniških in časopisnih podjetij, Ljubljanskega velesesjma ter odličnih kulturnih in gospodarskih strokovnjakov.

Da bo res ves jesenski ljubljanski velesesjem v znamenju slovenskega novinarstva, je pa potrebno tudi sodelovanje vse slovenske javnosti ter se zato obračamo na njo s pozivom, naj pomaga pri iskanju in zbiranju razstavnega gradiva.

Živo pa se zanimajo za razstavo slovenskega novinarstva tudi drugod po Jugoslaviji in celo v tujini. Več znanstvenikov svetovnega slovesa je odboru zagotovilo in deloma tudi že izkazuje svojo pomoč. Vzrok več, da tudi slovenska javnost stori svojo dolžnost! — Izreden dogodek letošnjega leta bo razstava slovenskega novinarstva in s sodelovanjem vse slovenske javnosti mora biti tudi trajnega pomena za Slovence ter mogočen podnet za napredek slovenske kulture.

Zato smo kot poklicni novinarji in redni člani ljubljanske sekcije JNU z veseljem prevzeli častno predsedstvo razstavnega odbora ter vabimo vso našo javnost, da pripravljalnemu odboru pomaga pri zbiranju sredstev in gradiva za to splošno poučno in koristno razstavo ter se že sedaj pripravlja na obisk te velevažne narodne manifestacije.

Ljubljana, 1. majnika 1957.

Častno predsedstvo razstave slovenskega novinarstva: Dr. Anton Korošec, l. r., minister notranjih del. Dr. Albert Kramer, l. r., minister v pokoju. Dr. Fran Kulovec, l. r., minister v p.

Ceneno in dobro prehrano, vina na debelo in drobno dobite in kupite najugodnejše v

LJUDSKI KUHINJI

JESENICE KREKOV DOM

Za elektriko

Vam nudi vse najugodnejše

Jože Markež

Jesenice, telefon št. 605

Preklic

Podpisani Rev Anton, posestnik in tovarniški delavec, Potoki št. 1, pošta Sl. Javornik, obžalujem in preklicujem, kar sem v nedeljo 25. aprila 1957 v gostilni Mulej na Potokih žaljivega govoril o gospodu Duhovniku Antonu, kaplanu s Koroške Bele, izjavljam, da je to neresnično in da nisem imel za tako trditev nobenega razloga ter obljubim, da se bom v bodoče vzdržal vseh žaljivk.

Zahvaljujem se g. Duhovniku Antonu, da je odstopil od zasebne tožbe. Vse stroške v tej stvari plačam sam.

Potoki, dne 3. maja 1957.

Rev Anton

Hranilnica in posojilnica na Jesenicah

obrestuje vse vloge
do najvišje v zakonih
določene meje.
Nove vloge izplačuje
vedno promptno.